

Skövde kommun
skovdekommun@skovde.se

2024-05-23

1 (19)

Dnr SI 2023:9975

Beslut

efter planerad kvalitetsgranskning vid Västerhöjd
2 i Skövde kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning vid Västerhöjd 2 avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de ämnesplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid Västerhöjd 2 i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver utveckla sin uppföljning av undervisningens genomförande samt av hur värdegrundsarbetet integreras i undervisningen.

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Undervisningen behöver utvecklas så att eleverna ges större möjligheter till delaktighet i utvärdering av undervisningen.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i flera delar så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver utveckla arbetet med att skapa ett gemensamt förhållningssätt kring studiero.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i betygssättningen ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Lärarnas förutsättningar för att kvalitetssäkra sin betygssättning behöver styras tydligare av rektorn.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **24 januari 2025** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redovisningen skickas via e-post, till

Skolinspektionen.Linköping@skolinspektionen.se, eller per post till,
Skolinspektionen, Skolinspektionen, Box 330, 581 03 Linköping. Hänvisa till
Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr SI 2023:9975) i de
handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Gy11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, En likvärdig utbildning, Kunskaper och lärande, Varje skolas utveckling, 2.6 Rektorns ansvar
--

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn vid Västerhöjd 2 leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Ledning och organisation

Skolan har sedan augusti 2023 genomgått en omorganisation, vilket innebär att den granskade skolenheten är relativt nybildad. Rektorn hade på sin tidigare enhet bland annat ansvar för det estetiska programmet, och då ingick det humanistiska och samhällsvetenskapliga programmet i en annan enhet.

Rektorn ger lärarna förutsättningar att samverka. Av insänd dokumentation och av intervju med rektorn framgår att det finns olika former för samverkan, att syftet med de olika mötesformerna är tydliga och att en agenda för mötena sätts av skolledningen. Av intervjuer med representanter för elevhälsan och lärare framgår vidare att lärarna samverkar med elevhälsan i strukturerad form samt i vardagen. Dock framkommer av intervjuer med lärare och elevhälsans representanter att lärarnas planerade tid för ämnessamverkan har minskat i den nya organisationen. Granskningen visar också att det sker ett lärande i kollegiet på skolenheten. Av insänd dokumentation samt intervjuer med rektorn och lärare framgår att den huvudsakliga formen för kollegialt lärande i nuläget består av ett påbörjat utvecklingsarbete med undervisningens kvalitet i vilket alla skolans program ingår och där lärarna är indelade i olika tematiska grupper. Utvecklingsarbetet leds av förstelärarna och arbetet görs utifrån bland annat en analys av elevernas svar i Skolinspektionens enkät om undervisningen.

Arbets- och förhållningssätt skiljer sig till viss del åt mellan personal på skolenheten. Av intervju med rektorn framgår att hen repeterar och diskuterar rutiner och förhållningssätt med personalen framförallt på arbetslagstid. Av intervjuer med rektorn, lärare och representanter för elevhälsan framgår att rutiner för att anmäla frånvaro, samt hur lärare ska agera vid hot om våld och anmäla kränkningar är tydliga. Av granskningen framgår dock att personalens följsamhet avseende andra gemensamma arbetssätt, så som rekommendationer rörande lektionsstruktur, insamling av mobiltelefoner och fasta placeringar på lektionerna varierar. Vidare framgår att obehöriga lärare introduceras och får stöd på skolenheten. På skolenheten finns en olegitimerad lärare och denne har fått en introduktion, en mentor och stöd av behörig lärare i planering, bedömning och betygssättning.

Jämställdhetsarbete

Rektorn leder och styr skolans jämställdhetsarbete i begränsad omfattning. Av intervju med rektorn framgår att skolan för några år sedan arbetade utifrån ett uppdrag från förvaltningen med att analysera sambandet mellan betygssättning och kön. I övrigt beskriver rektorn att jämställdhet som värde och norm finns naturligt inbyggt i skolenhetens program liksom i vissa av programmens kurser. Av intervjuer med lärare och representanter för elevhälsan framgår vidare att skolan har arbetat med bland annat samtycke, sexualitet och relationer, men i övrigt pågår inget jämställdhetsarbete. Av insänd dokumentation framgår att skolan arbetar med bland annat jämställda gruppindelningar och genusmedvetna lektionsplaner, men av en av lärarintervjuerna framgår att lärarna inte känner igen den beskrivningen.

Rektorn följer till viss del upp och vidtar åtgärder för att alla elever oavsett könstillhörighet ges samma förutsättningar att lära och utvecklas. Av intervju med rektorn framgår att hen följer upp kränkingsanmälningar, frånvaro och kunskapsresultat i förhållande till kön. Av insänd dokumentation framgår vidare att skollärdningen har analyserat kunskapsresultat i relation till kön, och utifrån att männen har lägre resultat än kvinnorna i bland annat ämnet matematik har stödinsatser satts in i undervisningen. Av intervju med rektorn framgår att hen huvudsakligen följer upp hur jämställdhetsuppdraget integreras i undervisningen på förekommen anledning, och rektorn beskriver att hur lärarna arbetar med frågan är personberoende. Av intervjuer med lärare framgår dock att rektorn har framhållit att jämställdhetsperspektivet ska belysas i undervisningen, och att frågan om hur lärarna arbetar med detta i undervisningen har tagits upp i medarbetarsamtalen med de biträdande rektorerna.

Uppföljning, analys och förbättringsåtgärder

Rektorn gör en bred uppföljning av elevernas kunskapsresultat. Av insänd dokumentation samt av intervju med rektorn framgår att uppföljningen av kunskapsresultat sker vid terminsslut tillsammans med huvudmannen, elevhälsoteamet och förstelärare. Uppföljningen omfattar betygsresultat på samtliga program, klasser och ämnen. Jämförelser görs mellan betygsresultat för män och kvinnor, mellan resultat på nationella prov och kursbetyg samt med andra skolor i kommunen. Av intervjuer med rektorn, lärare och representanter för elevhälsan framgår att kunskapsresultat följs upp löpande med lärarna vid läsårets slut, vid klass- och mentorskonferenser en gång per termin, samt genom att lärarna genomför egna analyser i sina ämnesgrupper vilka delges rektorn.

Rektorn följer till viss del upp undervisningens kvalitet, men arbetet saknar systematik. Av intervjuer med rektorn och lärare framgår att rektorn och de biträdande rektorerna hittills har observerat vissa lektioner och har ställt frågor till lärare om undervisningen vid medarbetarsamtal, samt att skolledningen har haft fokusgruppsintervjuer med elever i syfte att bland annat utforma en enkät om elevernas uppfattning om undervisningen. Av insänd dokumentation och av intervju med elevhälsans representanter framgår vidare att skolledningen identifierat ett behov av att följa upp variationen av arbetssätt och aktiviteter samt av struktur i undervisningen. Av intervjuer med lärare framgår att innan omorganisationen hade rektorn inte observerat deras undervisning på flera år, och av intervju med elevhälsans representanter framgår att lärare har uttryckt önskemål om återkoppling på sin undervisning. Vidare framgår att frågan om hur värdegrundsuppdraget integreras i undervisningen inte följs upp systematiskt. Av intervjuer med rektorn och lärare framgår att lärarnas arbete med värdegrundsuppdraget främst blir synligt i samtalen på arbetslagsmöten och att biträdande rektorer har ställt frågor till några av lärarna om detta i medarbetarsamtal men har inte följt upp frågan strukturerat. Vidare visar granskningen att rektorn till viss del följer upp lärarnas förutsättningar att bedriva sitt arbete. Av intervjuer med rektorn och lärarna framgår att lärarna får kompetensutveckling genom ett arbete med undervisningens kvalitet som är skolgemensamt och bygger på analys av bland annat elevenkäter.

Rektorn genomför en analys av skolenhetens samlade resultat. Exempel på analyser som har gjorts under det senaste läsåret är att anledningen till att en lägre andel elever på vissa program har nått målen är elevernas mående samt förekomsten av neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Detta har lett till att en samverkan mellan lärare och skolpsykologen har påbörjats för att undervisningen på ett bättre sätt ska nå fram till dessa elever. Vidare har slutsatser utifrån intervjuer med elever dragits att elever inte når målen i vissa ämnen då de strategiskt väljer bort vissa ämnen för att hinna med skolarbetet i andra ämnen. Rektorn uppger dock att analysarbetet på skolenheten överlag behöver utvecklas, bland annat avseende samverkan med lärarna i analysarbetet.

Rektorn fattar beslut om utvecklingsåtgärder och fördelning av resurser utifrån kartläggning och analys. Av insänd dokumentation framgår att ett antal prioriterade utvecklingsområden har identifierats på skolenheten utifrån en analys av skolans resultat samt andra underlag så som Skolinspektionens enkät. Dessa områden innefattar bland annat elevers delaktighet och inflytande i undervisningen, arbete med en fördjupad resultatanalys, förtroendegivande relationer och svåra samtal i relation till undervisningen, undervisning i relation till motivation och närvaro, studieteknik och hur undervisningen anpassas efter gruppen som undervisas. Vidare framgår av intervjuer

med rektorn och representanter för elevhälsan att utifrån en analys av varför elever inte har blivit godkända på gymnasiearbetet har arbetet med detta gjorts mer enhetligt. Resurser i form av lärartimmar fördelas till ämnen där måluppfyllelsen är lägre, elevhälsan har utökats för att stödja eleverna i deras skolarbete, och skolpsykologen stödjer lärarna i arbetet med anpassningar. Av intervjuer med rektorn och representanter för elevhälsan framgår att utvärdering av resultaten av insatser följs upp av specialpedagog och mentor. Riktade insatser mot klasser eller elever görs under perioder, till exempel åtta veckor, och därefter följs effekterna upp.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver utveckla sin uppföljning av undervisningens genomförande samt av hur värdegrundsarbetet integreras i undervisningen.

Skolinspektionen bedömer att undervisningens kvalitet behöver följas upp systematiskt. Av granskningen framkommer att ett sådant arbete har påbörjats genom vissa observationer av undervisningen, arbete med en planerad enkät och att vissa fokusgrupper med elever har genomförts. Samtidigt framgår att lärarna på skolan under en längre tidsperiod inte har fått återkoppling på sin undervisning genom verksamhetsbesök, och att skolledningen har identifierat ett behov av att arbeta med bland annat struktur och variation i undervisningen. Det saknas vidare ett systematiskt arbete för att följa upp hur värdegrundsarbetet integreras i undervisningen.

Av 4 kap. 4 § skollagen framgår att varje skolenhet systematiskt och kontinuerligt ska planera och följa upp utbildningen, analysera orsakerna till uppföljningens resultat och utifrån analysen genomföra insatser i syfte att utveckla utbildningen. Vidare framgår att kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, förskollärare, övrig personal och elever.

Av Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2012:98, s. 28 och 29) med kommentarer om systematiskt kvalitetsarbete för skolväsendet, framgår att det är viktigt att rektorn följer upp hur arbetssätt och metoder i undervisningen påverkar elevers lärande och utveckling. Utgångspunkten är de nationella mål och de områden som man har beslutat att fokusera i utvecklingsarbetet. Personalen behöver även få återkoppling på sin undervisning från rektorn samt från kollegor.

Skolinspektionen rekommenderar därför rektorn att fortsätta utveckla arbetet med uppföljningen av undervisningen genom att skapa en systematik för detta. Exempelvis

kan uppföljningen omfatta systematiska och strukturerade lektionsobservationer med ett tydligt syfte som även innefattar uppföljning av värdegrundsarbetet. Vidare kan arbetet innefatta att lärarna kollegialt får möjlighet att auskultera varandra. Rektorn får på så vis ett bredare underlag som grund för sin analys och ett bättre underlag att utgå från när beslut om utvecklingsåtgärder ska fattas, och uppföljningen av undervisningen kan bli en del av det kollegiala lärandet på skolenheten.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

4 kap. 1 § och 6 kap. 4-8 §§ gymnasieförordningen

Gy11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, 2.1 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 3 Examensmål för alla nationella program, 4 Gymnasiegemensamma ämnen

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Målfokus, variation och aktivt lärarstöd

Undervisningen är till viss del varierad och balanserad. Av intervjuer med lärare framgår flera exempel på hur de varierar undervisningen, men att variationen är mindre i matematik då lärarna uppger att eleverna behöver fokusera på färdighetsträning i ämnet. Av observationer framgår exempel på hur undervisningen varierar avseende arbetsformer och aktiviteter under lektionspassen, liksom att undervisningens innehåll balanseras i relation till lektionstiden. Av granskningens intervjuer framträder dock en samstämmig bild av att huruvida undervisningen är varierad skiljer sig åt mellan lärare, och av insänd dokumentation samt av intervjuer med elever framgår att eleverna har önskat mer av variation i undervisningen. Vidare ges eleverna till viss del ett aktivt lärarstöd. Av intervjuer med lärare framgår att de kontrollerar att eleverna har förstått uppgifterna, ger extra stöd till elever som behöver detta samt hjälper dem med att dela upp uppgifterna i mindre beståndsdelar. Av intervjuer med elever framträder olika bilder. I en intervju beskriver eleverna att de inte får så mycket stöd och att lärare ofta enbart går fram till elever som räcker upp handen, medan eleverna i en annan intervju säger att lärarna är hjälpsamma, tillgängliga och förklarar en extra gång om eleverna inte förstår. Hälften av de lektioner som Skolinspektionen besökte innehöll moment där en eller flera elever under en längre tid var passiva eller ägnade sig åt andra saker än skolarbete på mobiltelefon eller dator innan läraren uppmärksammade detta.

Undervisningen är delvis strukturerad. Av intervjuer med lärare framgår att de tar upp syfte och mål samt betygskriterier i anslutning till arbetsområden och lektioner. Av intervjuer med elever framgår att syfte, mål och betygskriterier läggs upp i det digitala lärsystemet, men att det varierar mellan lärare om och hur ofta dessa saker tas upp i undervisningen. Lärarna beskriver vidare att de återberättar vad lektionen handlat om i slutet av lektionen och frågar om eleverna har förstått innehållet. Av intervjuer med elever och representanter för elevhälsan framgår dock att det varierar i vilken utsträckning arbetsområden och lektionsinnehåll presenteras, och att elever återkommande har tagit upp frågan om brist på struktur och sammanhang i delar av undervisningen. Eleverna beskriver även att det varierar huruvida lärare avslutar lektioner strukturerat och sammanfattar innehållet. Av intervjuer med rektorn, lärare och representanter för elevhälsan framgår vidare att det visserligen finns rekommendationer om gemensamma grunder för lektionsstruktur, men att lärare gör olika i detta avseende.

Motivation och anpassning

Det förekommer inslag i undervisningen som stärker elevernas motivation att lära. Av intervjuer med elever från olika program ges olika bilder av huruvida lärarna motiverar eleverna genom att göra ämnet intressant och visar att ämnet är roligt. Vidare framgår att lärarna arbetar för att stärka elevernas självförtroende. Av intervjuer med lärare samt av genomförda lektionsobservationer framgår att lärare uppmuntrar eleverna, lyfter goda exempel från det som eleverna säger, och om det går mindre bra så försöker de visa eleven att det går bättre nästa gång. Vidare framgår att lärarna uttrycker att de har höga förväntningar på eleverna. Lärarna uppger att de visar eleverna att de tror på deras förmåga. Eleverna uppger att lärarna uttrycker att de tror på elevernas förmågor och att lärarna har ungefär samma förväntningar på dem, men i en intervju säger eleverna att lärare från det naturvetenskapliga programmet kan ha för höga förväntningar på elevernas förmåga.

Undervisningen är till innehåll och arbetssätt anpassad till aktuell elevgrupp och till elevernas enskilda behov. Av intervjuer med rektorn, lärare och representanter för elevhälsan framgår att elevernas nuvarande anpassningar liksom anpassningar från högstadiet finns dokumenterade och att lärarna är ålagda att ta del av dem och anpassa undervisningen vid behov. Elevhälsans personal ger lärarna stöd i arbetet med extra anpassningar och eleverna får stöd i undervisningen via exempelvis specialpedagog och speciallärare. Exempel på anpassningar för eleverna är fasta klassrumsplaceringar, hörselkåpor, specialuppgifter och möjlighet att lyssna på texter. Lärarna uppger att uppgifter formuleras så att det finns utrymme för variation i svaren utifrån elevernas kunskapsutveckling. I ämnen som matematik och moderna språk

finns en tydlig struktur för hur elever som kommit längre i sin kunskapsutveckling ska utmanas, och en variation i utmaningar återfinns naturligt i de praktisk-estetiska ämnena. I intervjuerna uttrycker rektorn och personalen att arbetet med att anpassa undervisningen till aktuell elevgrupp till övervägande del fokuseras på de elever som behöver stöd för att nå målen.

Elevernas delaktighet i undervisningen och sitt eget lärande

Eleverna ges möjligheter att reflektera över sitt eget lärande. Av intervjuer med lärare framgår att eleverna ges formativa kommentarer på inlämningsuppgifter, och i vissa ämnen får elever möjlighet att bedöma andra elevers texter. Eleverna får även reflektera över sitt lärande vid utvecklingssamtal. Lärarna ger vidare exempel på hur de låter eleverna reflektera över hur de kan använda sina kunskaper i olika sammanhang samt över hur långt de har kommit i sin kunskapsutveckling. Eleverna får också möjlighet att diskutera frågor som inte har ett givet svar i undervisningen. Av intervjuer med elever framkommer ett flertal exempel på detta, och av Skolinspektionens observationer framgår också att eleverna får reflektera över frågor som inte har ett givet svar. Lärarna ger också eleverna strategier för sitt eget lärande och för att ta ansvar för detta. Av intervjuer med lärare framgår att det finns ett arbete för att lära eleverna studieteknik liksom för att öka elevernas förmåga att ta ansvar för sina studier.

Eleverna ges vissa möjligheter att utöva inflytande över undervisningen. Av intervjuer med lärare och elever framgår att eleverna snarare får påverka arbetssätt samt tid för prov och examinationer än innehållet i undervisningen. Lärarna uppger att de grundläggande kurserna är stofftäta vilket gör det svårare att ge utrymme för eleverna att påverka innehållet, men att eleverna får påverka innehållet i mer avancerade kurser. Lärarna ger vidare exempel på att elever i vissa ämnen har fått påverka undervisningen genom att ägna mer tid åt exempelvis dagsaktuella frågor i samhällskunskap eller att genomföra en fördjupning i historia. Lärarna beskriver vidare att ett av områdena som diskuteras i det kollegiala lärandet om undervisningsutveckling handlar om elevers delaktighet i undervisningen. Elever uttrycker å sin sida att lärare ibland frågar om elevernas synpunkter för formens skull eftersom lärarens planering ändå är fastlagd.

Av intervjuer med lärare och rektorn framgår vidare att det inte sker någon regelbunden utvärdering av undervisningen, samt att rektorn inte följer upp om det sker några utvärderingar. Av intervjuer med rektorn och lärare framgår att det finns önskemål från rektorn om att elever ska vara delaktiga i utvärdering av undervisningen, men att det inte sker systematiskt och att förekomsten av utvärdering

av undervisningen varierar mellan lärare. Av intervjuer med elever framgår att det förekommer utvärdering i vissa ämnen, men att det då huvudsakligen sker efter avslutad kurs vilket gör att eleverna inte påverkar den pågående undervisningen. Eleverna beskriver vidare att de sällan utvärderar undervisningen muntligen och direkt, till exempel efter lektioner.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Undervisningen behöver utvecklas så att eleverna ges större möjligheter till delaktighet i utvärdering av undervisningen.

Skolinspektionen bedömer att arbetet med elevernas inflytande över utbildningen behöver utvecklas genom kontinuerlig utvärdering av undervisningen. För närvarande varierar graden av elevernas delaktighet i utvärdering och formerna för den mellan olika lärare. Vidare saknas i nuläget gemensamma rutiner för hur elever ges möjlighet att utvärdera undervisningen i olika ämnen.

Av 4 kap. 9 § skollagen framgår att elever ska ges inflytande över utbildningen. De ska fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och hållas informerade i frågor som rör dem.

Av Läroplanen för gymnasieskolan (Gy11), avsnitt 2.3, framgår att eleverna ska ges inflytande över utbildningen och fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen. Läraren ska svara för att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och innehåll i undervisningen, och tillsammans med eleverna planera och utvärdera undervisningen.

Skolinspektionen rekommenderar därför att eleverna kontinuerligt får utvärdera undervisningen och att det skapas gemensamma rutiner för detta så att lärarna kan använda utvärderingsunderlaget som utgångspunkt för vidare planering och utveckling av undervisningen.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Gy11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, Rättigheter och skyldigheter, 2.1

Kunskaper, 2.2 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i flera delar så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

Trygghet

Det pågår ett förebyggande och främjande arbete för att åstadkomma en trygg miljö för eleverna. Av insänd dokumentation samt intervju med rektorn och representanter för elevhälsan framgår personalen leder sociala aktiviteter och att eleverna på de olika programmen ansvarar för aktiviteter i cafeterian i syfte att öka tryggheten. Vidare framgår att elevhälsan utbildar och stödjer mentorer med att uppmärksamma klassnormer samt stödjer lärarna med klassgemenskapen. Av intervjuer med elever framgår att de inte i någon större utsträckning diskuterar värdegrundsfrågor om exempelvis respekt och bemötande på lektionerna. Av intervjuer med lärare framgår att personalen har utbildats i hur de förhåller sig till hot och våld, och i anslutning till detta har det även tagits fram ett gemensamt förhållningssätt för hur personalen ska agera vid kränkningar. Lärarna uppger att det finns ett gemensamt system för kränkningsanmälningar, och rektorn och eleverna uppger att lärare gör en anmälan om de ser en kränkning. Däremot finns det i nuläget inget strukturerat arbete mot kränkningar på nätet.

Skolledningen kartlägger elevernas upplevelse av trygghet och vidtar åtgärder utifrån de behov som identifieras. Av Skolinspektionens enkäter 2023, vilka gjordes före omorganisationen på de enheter som då innefattade de aktuella programmen, framgår att eleverna skattade skolenheternas arbete för trygghet och mot kränkningar som lågt. Av intervjuer med elever framgår dock att de i nuläget i huvudsak upplever sig som trygga på skolenheten. Av intervju med rektorn framgår att de huvudsakliga källorna i kartläggningen av tryggheten är Skolinspektionens enkät, som genomförs på skolan vartannat år och omfattar år 2, en digital enkät vid elevernas hälsosamtal i år 1, samt genom samtal med elever vid klassråd, programråd, och elevråd. Skolledningen arbetar i nuläget med att ta fram en egen enkät som ska genomföras regelbundet med elever i samtliga år. Skolledningen följer vidare upp och analyserar kränkningsanmälningar och identifierar otrygga områden på skolenheten utifrån detta. Utifrån kartläggningar har skolenheten identifierat platser så som matsal, café och liknande öppna utrymmen som otrygga, och har lagt schema för när eleverna äter samt sett till att fler vuxna är i cafét. Eleverna har vidare inpasseringsnycklar på skolan då det för några år sedan pågick en konflikt mellan elever och utomstående individer som påverkade skolmiljön. Skolledningen har vidare identifierat att elever från estetiska programmet har utsatts för kränkningar av elever på andra program. Av intervju med elever från programmet framgår att lärarna har tagit frågan på allvar och

har gjort kränkingsanmälningar samt hållit samtal med inblandade elever. Eleverna uppger vidare att skolan också har vidtagit åtgärder avseende kränkningar via sociala medier. De beskriver att de vänder sig till sina mentorer om något inträffar och uppger att de har någon att vända sig till i fall av otrygghet eller kränkningar.

Studiero och lugn miljö

Skolledningen kartlägger elevernas upplevelse av studiero. Av intervjuer med rektorn och representanter för elevhälsan framgår att samma enkäter som används för att kartlägga tryggheten används för att kartlägga studieron, och att studieron även undersöks genom samtal med lärare och elever. Lärarna pratar med eleverna om studiero på mentorstid och utvecklingssamtal. Av elevintervjuer framgår att eleverna överlag upplever att de har studiero. Både lärare och elever beskriver att lärare exempelvis säger till elever om det är stökigt på lektionen, eller säger på eleverna om det behövs. Lärarna beskriver att de söker upp eller bjuder in elevhälsan om de inte får bukt med problemen. Av granskningen framgår att inga riktade insatser för att förbättra studieron har genomförts det senaste läsåret.

Det pågår ett förebyggande och åtgärdande arbete för att åstadkomma studiero och en lugn miljö, men arbetet bör utvecklas. Av intervjuer med lärare, rektorn och representanter för elevhälsan framgår att en del i skolenhetens förebyggande arbete för studiero är att det finns fasta klassrumsplaceringar och att mobiltelefoner samlas in på lektioner. Rektorn har vidare pratat med lärarna om vikten av tydlig start och avslut av lektioner för en god studiero. Av samtliga intervjuer samt av vissa lektionsobservationer framgår dock att det inte finns ett gemensamt förhållningssätt bland personalen i frågan om klassrumsplacering, mobiltelefoner eller en gemensam start och avslut på lektionerna. Lärarna beskriver att arbetet är upp till dem själva, och att de har svårt att finna tid för samverkan för att nå fram till ett enhetligt förhållningssätt avseende studiero. Dock framgår att eleverna är involverade i skolans arbete med studiero genom att de arbetar med skolenhetens ordningsregler via klassråd, programråd och skolråd.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver utveckla arbetet med att skapa ett gemensamt förhållningssätt kring studiero.

Skolinspektionen bedömer att studieron förvisso inte upplevs som ett stort problem på skolenheten, men samtidigt visar intervjuer att lärares förhållningssätt skiljer sig åt i

vissa avseenden. En konsekvens av att förhållningssätt skiljer sig åt kan leda till att elever blir osäkra vad som gäller, och att det kan bli svårare att återställa studieron om den utmanas. Vidare framgår att lärarna upplever att de ges otillräckliga möjligheter att diskutera sig fram till gemensamma förhållningssätt avseende studiero.

Av skollagens 5 kap. 3 § framgår att alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen undervisningen präglas av studiero. Med studiero avses att det finns goda förutsättningar för eleverna att koncentrera sig på undervisningen.

Av Läroplanen för gymnasieskolan (Gy11) avsnitt 2.6, Rektorns ansvar, framgår att rektorn har ansvaret för skolans resultat och har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero.

Skolinspektionen rekommenderar därför rektorn att utveckla arbetet med att skapa ett gemensamt förhållningssätt kring studiero. Detta genom att tillsammans med lärare och övrig personal diskutera och nå en samsyn för gemensamma förhållningssätt och strategier avseende att skapa och bibehålla studiero. En annan del i arbetet kan vara att ge personalen förutsättningar att lära av varandra, exempelvis genom att dela goda exempel på arbetssätt med varandra.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 15 kap. 22-25 a §§ skollagen

8 kap. 2-3 och 3 f §§ gymnasieförordningen

Gy11, 2.5 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i betygssättningen ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Uppföljning och analys av betyg

Rektorn följer till viss del upp och analyserar eventuella skillnader i betyg ur ett likvärdighetsperspektiv. Av intervju med rektorn framgår att hen analyserar relationen mellan resultat på nationella prov och kursbetyg, samt jämför mäns och kvinnors betyg och jämför skolans betyg med nationella resultat. Rektorn ger exempel på att hen har identifierat avvikelser mellan resultat på nationella prov och betyg i ett ämne, samt eventuella avvikelser i några kurser. Rektorn uppger dock att hen ännu inte har hunnit diskutera eventuella avvikelser med enskilda lärare eller lärargrupper eller göra en systematisk analys av orsaker till avvikelser i den nya organisationen, och att sådana analyser hittills främst har skett i ämneslagen. Av intervjuer med lärare framgår att eventuella avvikelser i betygssättning tas upp vid klasskonferenser, vid analysen av betygen

vid läsårsslut samt att huvudmannen även identifierar eventuella avvikelser vilka meddelas till rektorn. Lärarna uppger att de vet att rektorn granskar eventuella avvikelser mellan nationella prov och kursbetyg men att de inte har haft någon dialog med rektorn om detta. Däremot har lärare i vissa ämnen fått diskutera sin betygssättning med rektorn.

Kvalitetssäkring av betyg

Rektorn säkerställer i viss utsträckning att lärarna använder sig av olika metoder för att kunna sätta likvärdiga betyg. Av intervju med rektorn framgår att lärarna har tillgång till Skolverkets bedömningsportal, men att rektorn inte vet om de använder myndighetens bedömningsstöd. Av intervjuer med lärare framgår att nationella prov oidentifieras och därefter ofta bedöms av den undervisande läraren, men att sambedömning av enskilda prov eller av svårbedömda uppgifter görs. Rektorn beskriver att tid avsätts på studiedagar och på vårterminen för att bedöma nationella prov, men lärarna uppger att de själva får organisera tillfällena till sambedömning av nationella prov och på egen hand hitta en ämneskollega att samarbeta med samt att tid för detta inte avsätts för alla lärare, vilket kan leda till att sambedömning inte sker om lärarna har för mycket att göra. I vissa ämnen sker samrättning mellan programmen, exempelvis i ämnet matematik, medan det i andra ämnen sker inom programmet.

Rektorn ger i viss utsträckning lärarna förutsättningar för att kvalitetssäkra sina bedömningar och betyg. Av intervju med rektorn framgår att lärarna har möjlighet att prata om bedömningsfrågor på ämneslagsmöten och att det sker vid studiedagar som ägnas åt sambedömning samt bedömning och betygssättning. Rektorn beskriver dock att de hittills har pratat ganska lite om likvärdighet i bedömning och betygssättning på skolenheten. Av intervjuer med lärare framgår dock att de har begränsad tid för ämnessamverkan i den nya organisationen, inklusive tid för att diskutera betygssättning. Lärarna uppger att de arbetar med sambedömning och kvalitetssäkring i ämneslagen men att detta sker på eget bevåg och inte som en konsekvens av rektors styrning. Vidare framgår av granskningen att två lärare inte har någon ämneskollega på skolan att samverka med i bedömningsfrågor, men att de använder sig av ett kommunalt nätverk med andra lärare.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Lärarnas förutsättningar för att kvalitetssäkra sin betygssättning behöver styras tydligare av rektorn.

Skolinspektionen bedömer att lärarna i begränsad omfattning ges möjlighet till kollegial samverkan om bedömningsfrågor, och att styrningen av lärarnas förutsättningar att sambedöma nationella prov bör förstärkas.

Av 1 kap. 9 § skollagen framgår att utbildningen ska vara likvärdig inom varje skolform oavsett var i landet den anordnas.

Av Läroplan för gymnasieskolan (Gy11), 2.5 framgår bland annat att läraren vid betygssättning ska göra en allsidig bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de nationella betygskriterier som finns för respektive kurs.

I Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2022:417, s. 23) om betyg och provning framgår att rektorn har en betydelsefull roll för att underlätta lärares arbete med rättvisande och likvärdiga betyg. Det innebär att se till att lärare får tid och möjlighet att tillsammans med kollegor diskutera hur de allsidigt kan utvärdera elevers kunskaper vid betygssättning, hur de kan utforma ändamålsenliga bedömningssituationer och hur de kan bedöma olika elevprestationer.

Skolinspektionen rekommenderar därför rektorn att styra och att skapa förutsättningar och mötesformer för alla lärare att kvalitetssäkra sina bedömningar och sin betygssättning i samtliga ämnen, inklusive förutsättningarna för sambedömning av nationella prov. Vidare bör rektorn aktivt styra innehållet vid dessa tillfällen samt följa upp det arbete som sker.

På Skolinspektionens vägnar

X Tobias Thorén

Beslutsfattare
Signerat av: Tobias Thorén

X Mats Pellbring

Föredragande
Signerat av: Mats Pellbring

I handläggningen av ärendet har även utredaren Helena Forsberg medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- 8 lektionsobservationer.
- 2 gruppintervjuer med elever.
- 2 gruppintervjuer med lärare.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning präglas utbildningen av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i betygssättningen? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte skolenheten den 26-27 februari 2024. Besöket genomfördes av utredarna Mats Pellbring och Helena Forsberg.

Västerhöjdsgymnasiet består av tre skolenheter, varav Västerhöjd 2 är en. Vid Västerhöjd 2 bedrivs undervisning på Estetiska programmet, Humanistiska programmet och Samhällsvetenskapsprogrammet. Vid tidpunkten för Skolinspektionens besök hade Västerhöjdsgymnasiet 120 elever på Estetiska programmet, 72 elever på Humanistiska programmet och 270 elever på Samhällsvetenskapsprogrammet. Skolenheten leds av en rektor.